

Funkčné jazykové štýly

- FJŠ – cieľavedomý výber a usporiadanie jazykových prostriedkov,
- Aké jazykové prostriedky sú najvhodnejšie z hľadiska komunikácie skúma štylistika

- Delenie FJŠ:
  - o 1. Delenie:
    - Súkromného styku – hovorový
    - Verejného styku – náučný štýl, administratívny štýl, rečnícky štýl, publicistický štýl, umelecký štýl
  - o 2. Delenie:
    - Objektívne – náučný, administratívny
    - Objektívno-subjektívne – publicistický, rečnícky
    - Subjektívne – hovorový, umelecký

- Štýl
  - o Špecifický spôsob vyjadrovania sa, správania sa a konania
  - o Príznačný pre jednotlivca, skupinu, dobu

- Hovorový FJŠ:
  - o **Všeobecné vlastnosti** - ústnosť, súkromnosť, expresívnosť, situačnosť, stručnosť
  - o **Funkcia** – spontánne povedať
  - o **Typické jazykové prostriedky** – nárečie, expresívne slová, nespisovné, frazeologizmy, nedôsledná výslovnosť
  - o **Mimojazykové prostriedky** – výrazná intonácia, gestikulácia, mimika, výzor tela
  - o **Typické slohové postupy** – rozprávací, opisný, výkladový
  - o **Typické slohové útvary** – rozprávanie, dialóg, súkromný list, jednoduchá úvaha, jednoduchý opis

- Náučný / Odborný štýl:
  - o **Všeobecné vlastnosti** - písomnosť, monologickosť, verejnosť, presnosť, odbornosť
  - o **Funkcia** – vysvetliť
  - o **Typické jazykové prostriedky** – neutrálne slová, abstraktné pojmy, termíny, internacionalizmy
  - o **Mimojazykové prostriedky** – ilustrácie, grafy, schémy, tabuľky
  - o **Typické slohové postupy** – opisný, výkladový
  - o **Typické slohové útvary** – výklad, štúdia, recenzia, odborný opis, referát, seminárna práca

- Administratívny / Úradný štýl:
  - o **Všeobecné vlastnosti** - vecnosť, stručnosť, adresnosť, neutralnosť, písomnosť
  - o **Funkcia** – oznámiť
  - o **Typické jazykové prostriedky** – neutrálne slová, skratky, termíny, neúplné vety, číslovky
  - o **Mimojazykové prostriedky** – grafické členenia textu, tabuľky, funkčný analfabetizmus
  - o **Typické slohové postupy** – informačný, opisný
  - o **Typické slohové útvary** – zápisnica, protokol, žiadosť, vyhláška, životopis

- Publicistický / Novinársky štýl:
  - o **Všeobecné vlastnosti** - písomnosť, verejnosť, informatívnosť, variabilnosť, aktuálnosť
  - o **Funkcia** – informovať

- **Typické jazykové prostriedky** – enumerácia, žurnalizmy, odborné pomenovania, číslovky, príslovky, jednoduché vety
- **Mimojazykové prostriedky** – grafické členenia textu, fotografie
- **Typické slohové postupy** – informačný, opisný, výkladový, rozprávací
- **Typické slohové útvary** – správa, oznámenie, interview, fejtón, reportáž, komentár, úvodník
- **Umelecký štýl:**
  - **Všeobecné vlastnosti** - variabilnosť, expresívnosť, metaforickosť, náznakosť
  - **Funkcia** – esteticky povedať
  - **Typické jazykové prostriedky** – lexika v celom rozsahu, zmeny v slovoslede, nespisovné prvky, zvukové figúry
  - **Mimojazykové prostriedky** – grafické členenia textu, ilustrácie
  - **Typické slohové postupy** – rozprávací, opisný, úvahový
  - **Typické slohové útvary** – pieseň, hymna, elégia, sonet, óda, lyrická skladba, román, balada, poviedka, tragédia
- **Rečnícky štýl / Rétorika:**
  - **Všeobecné vlastnosti** – ústnosť, verejnosť, sugestívnosť, adresnosť
  - **Funkcia** – pôsobivo povedať
  - **Typické jazykové prostriedky** – oslovenie, kratšie vety, citoslovčia, opakovanie slov, básnické / rečnícke otázky
  - **Mimojazykové prostriedky** – výrazná intonácia, gestá, mimika, kontakt s poslucháčom, pauzy
  - **Typické slohové postupy** – výkladový, úvahový
  - **Typické slohové útvary** – politická reč, súdna reč, kázeň, diskusný príspevok, prednáška, slávnostný prejav, prívet, prípitok, smútočný prejav